

ról a döntésről. A magyar külügyminiszter felhasználta az alkalmat, hogy ismertesse kormányának és a német hatóságoknak az álláspontját azokkal a zsidókkal kapcsolatban, akiknek megengedték, hogy különböző idegen államok égisze alatt elhagyhassák az országot.

A „védett” zsidók áthelyezésére vonatkozó hivatalos utasításokat 1944. november 12-én adták ki Solymossy János rendőrfőparancsnok-helyettes aláírásával. A sárga csillagos házak felügyelőinek és légoltalmi felelőseinek szolták:

A m. kir. kormány és a semleges államok követségei között létrejött megállapodás értelmében mindazok a zsidó személyek, akik valamely semleges állam követségének védelme alatt állanak és ezt a követség körbélyegzőjével ellátott ideiglenes útlevéllel, oltalomlevéllel vagy védőútlevéllel igazolják, 1944. évi november hó 15-éig a részükre az V. kerület, Pozsonyi út és Szent István park környékén kijelölt sárga csillagos házakba költözhetnek be. Az egyes követségek védelme, illetőleg oltalma alatt álló zsidó személyek a részükre kijelölt új lakások felől közvetlenül a Zsidó Tanácsnál, VII., Síp utca 12. sz., telefon: 423-930, nyerhetnek tájékoztatást.

A m. kir. kormány rendelkezései alapján felhívom a házak légoltalmi parancsnokait és házfelügyelőit, hogy a különböző semleges államok ideiglenes útlevéllel, oltalomlevéllel vagy védőútlevéllel rendelkező zsidó személyeket abból a célból, hogy a részükre kijelölt lakásukat elfoglalhassák, házaikból bocsássák ki. Ezen zsidó személyek részére az átköltözködés idejére, 1944. november hó 13., 14. és 15-én a Főkapitány úr a főváros utcáin a mozgásszabadság-korlátozásokat visszavonta. Ezek a személyek tehát a fent említett napokon reggel 8 órától délután 4 óráig az utcán szabadon közlekedhetnek.⁷⁶

Augusztus végén Ferenczy hasonló tervet dolgozott ki (lásd a 25. fejezetet), de azt a Lakatos-éra liberálisabb körülményei között a Zsidó Tanács vezetőinek, különösen Stöcklernek, sikerült megghiúsítaniuk. Ezek a vezetők a „kis zsidók” ügyét pártolták, akiknek ki kellett üríteniük a Szent István park környékén lévő épületeket a „kivételezett”, védett zsidók javára. Ezúttal azonban nem volt más választás. A nem védett zsidókat egyszerűen kilakoltatták a védett házakká nyilvánított épületekből. A 16 és 60 év közötti férfiakat, valamint a 18 és 40 év közötti nőket az óbudai téglagyárba vitték, ahonnan legtöbbjüket rövidesen elhajtották Hegyeshalomra; a többieket más csillagos épületekbe költöztették át, túlnyomórészt abba a körzetbe, ahol később a budapesti gettót alakították ki.

A magyar kormány, illetve a semleges államok követségei és a pápai nuncius közötti egyezmény alapján valamivel több mint 15 000 zsidónak engedélyezték hivatalosan az átköltözést a védett házakba. Ezek közül 7800 fő Svájc, 4500 Svédország, 2500 a Vatikán, 698 Portugália és 100 Spanyolország védelme alatt állt.⁷⁷

Habár az átköltöztetés határidejét 48 órával meghosszabbították, a